

Rettleiar om tilstrekkeleg bemanning i barnehagen

Solfrid Furre
19.03-25

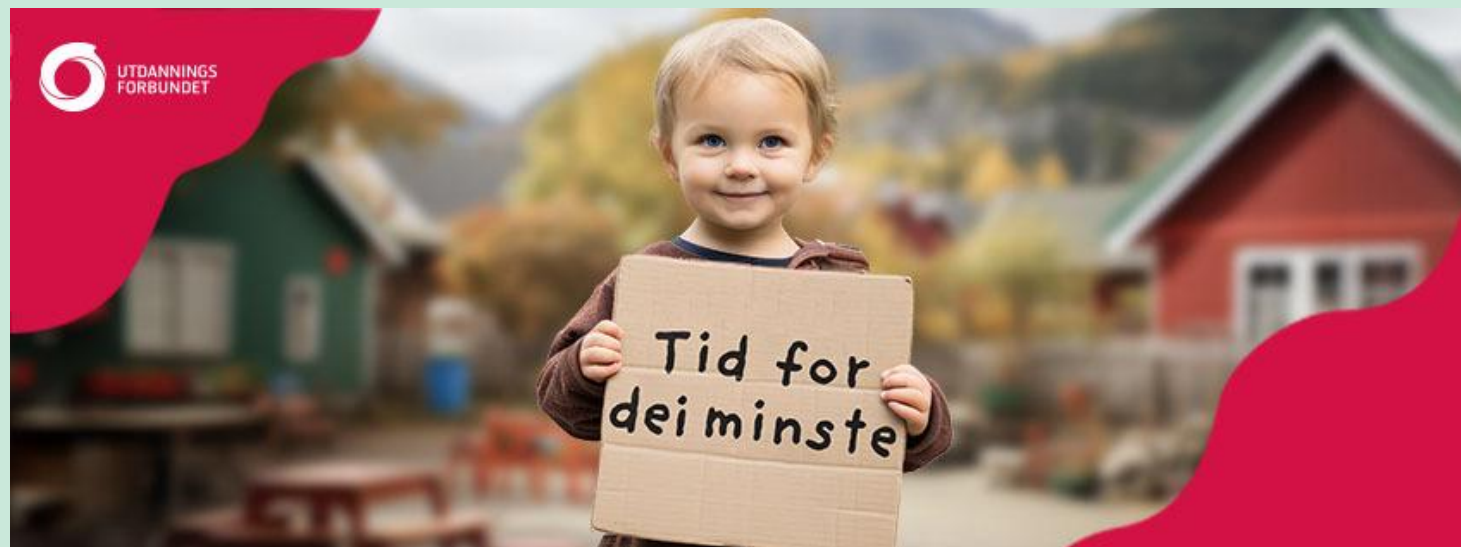
Tid for dei minste

1. Auka bemanning gjennom fleire barnehagelærarar, gjennom

- å styrka dagens barnehagelærernorm til 1:6 (under tre år) og 1:12 (over tre år);
- å sikra alle ordinære barnehagar éin ekstra barnehagelærer;
- at det utløysast eitt nytt barnehagelærarårsverk per åtte barnehagelærarårsverk i dei større barnehagane

2. Styrkt styrarressurs

- alle barnehagar skal ha ein fast tilstadeverande styrar i full stilling
- styraressursen aukast når barnehagens storleik overstige eit visst nivå

Veileder om tilstrekkelig bemanning i barnehag.

Denne veilederen skal klargjøre forståelsen og praktiseringen av kravet om tilstrekkelig bemanning i...

www.udir.no

Rettleiar om tilstrekkeleg bemanning i barnehagen

Formålet med rettleiaren er at den skal klargjera korleis barnehagelova § 26 første ledd skal forstås og praktiserast.

§ 26. Grunnbemanning

Første ledd

Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet

- Rettleiaren kan vere ei støtte for barnehageeigar og barnehagemynde i arbeidet med å sikre at krava i § 26 er oppfylt.
- Barnehageeigar skal sørge for at barnehagen planlegg, har rutinar for og jobbar langsiktig med å sikre tilstrekkeleg bemanning.
- Rettleiaren utdjupar regelverket og skal støtta barnehagen i vurderinga av om bemanninga er tilstrekkeleg til at personalet kan drive ei tilfredsstillande pedagogisk verksemd.
- Rettleiaren skal klargjera når det er naudsynt å setta inn vikar (...) og bevisstgjera personalet på når det bør meldast frå til styrar om at bemanninga er for lav.
- Viktig å vareta godt partssamarbeid gjennom tett dialog med tillitsvalde, verneombod og tilsette.

2.1 Forholdet mellom kravet om tilstrekkelig bemanning og minimumsnormen

§ 26. *Grunnbemanning*

Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal minst ha én ansatt per tre barn når barna er under tre år og én ansatt per seks barn når barna er over tre år. Barn skal regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år.

- To ulike krav, som begge må oppfyllest
- Ikkje automatisk at kravet om tilstrekkeleg bemanning er oppfylt sjølv om bemanningsnorma er oppfylt.
- Presisering på minimumsnorma:
- »(...) kun skal omfatte antall årsverk som er avsatt til det ordinære og direkte arbeidet med barna i barnehagen. Dette innebærer at pedagogiske ledere, barne- og ungdomsarbeidere og assistenter som utfører oppgaver innenfor det ordinære barnehagetilbudet, skal regnes med i grunnbemanningen. Den tiden styrer arbeider direkte med barna kan også tas med i beregningen. Personer som er i barnehagen i praksis eller arbeidstiltak, lærlinger, spesialpedagoger og andre som er å anse som ekstra personale i barnehagen, skal holdes utenfor beregningen.»

3. Barnehagen som tilfredsstillende pedagogisk verksemd

«Tilfredsstillende pedagogisk verksemd» betyr at barnehagen skal drivast i samsvar med krav til formål og innhald i § 1,2,3 og 4 i barnehagelova og rammeplanen.

Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Lov og Rammeplan må sjåast i samanheng, og kapittel 7 i rammeplanen vert særleg vitig å trekke fram her:

«barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til å medvirke i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen».

4. Tilstrekkeleg bemanning

«For at personalet i barnehagen skal kunne drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet, må barnehagen ha tilstrekkelig bemanning.

Det må være et tilstrekkelig antall ansatte på jobb til at barna får et tilbud som er i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Hva som er tilstrekkelig må blant annet vurderes ut fra barnegruppens størrelse og barnas behov.

Det understrekes igjen at kravet til tilstrekkelig bemanning i § 26 første ledd gjelder uavhengig av minimumsnormen for grunnbemanningen i andre ledd. Kravet i første ledd gjelder gjennom hele barnehagedagen»

- Barnehageeigar er ansvarleg for at barnehagen driv i samsvar med gjeldande regelverk
- Barnehageeigar har dermed ansvaret for å vurdere om bemanninga er tilstrekkeleg
- Styrar har likevel det daglege ansvaret; pedagogisk, adminsitrativt og personalmessig. Det vert dermed styrar som løpande må vurdere om bemanninga er tilstrekkeleg.
- Dersom tilsette opplev at bemanninga ikkje er tilstrekkeleg, bør dei melde frå til styrar, eventuelt eigar eller barnehagemynd.

4.2 Vurderingsmoment

- Vurdering av barnets beste
- Varetaking av barnas behov
- Arbeid med eit trygt og godt barnehagemiljø
- Tal på barn til stades i barnehagen
- Barnas alder og barnegruppas samansetting
- Personalets kompetanse og erfaring
- Planlagt pedagogisk arbeid
- Personalets tid til å planlegge og vurdere
- Omdisponering av personalet mellom avdelingar
- Barnehagens fysiske miljø
- Uføreseielege hendingar

5. Barnehagen må sette inn vikar når

det er nødvendig

Dersom barnehagen kjem til at bemanninga ikkje er tilstrekkeleg til å driva ei pedagogisk verksemd, må det settast inn vikar for å oppfylle krava i lova. Vurderinga må gjerast for heile opningstida.

Faste vikarar skapar tryggleik

Vikarar som ikkje kjenner barna så godt, eller ikkje har pedagogisk kompetanse eller lang erfaring, kan bidra til at bemanninga vert tilstrekkeleg.

Barnehagen må tilrettelegge for god opplæring av vikarar.

6. Ytterlegare tiltak ved lav bemanning

- Omdisponering av personalet (skal sjåast i samanheng med vurderingsmomenta)
- Redusert opningstid
- Redusert opningstid på kort varsel (unntaksvis)
- Tilsette støttepersonell (eksempel; kjøkkenhjelp administrativ støtte)
- Dersom barnehagen ikkje får tak i vikar eller tiltakene ikkje avhjelper bemanningssituasjonen, oppfyller ikkje barnehagane krava til bemanning i barnehagelova § 26.

Rettleiar om tilstrekkeleg bemanning i barnehagen

Det understrekes også at det skal være tilstrekkelig bemanning i barnehagen i perioder hvor barnehagelærerne tar ut tid til planlegging og for- og etterarbeid.

I en spørreundersøkelse i 2023 svarte 8 av 10 styrere at de ikke setter inn vikar når barnehagelærere hadde plantid, og 75 prosent sørget heller ikke for å dekke opp med en fast ansatt.

Ny veileder om bemanning: – Forventer at kommunene styrker bemanningen i barnehagene

Kravet om tilstrekkelig bemanning gjelder til enhver tid uavhengig av hvor mange ansatte som av ulike årsaker er fraværende, og i hele barnehagens åpningstid. Er ansatte for eksempel syke, deltar på etter- og videreutdanning eller har ferie skal det settes inn vikar. Dette er veilederen tydelig på.

Ny veileder klargjør reglene for tilstrekkelig bemanning i barnehagene - regjeringen.no

Veileder om tilstrekkelig bemanning i barnehagen | udir.no

Tillitsvalde si rolle

Viktige formuleringar/forventningar i rettleiaren

Eit godt partssamarbeid er viktig for å sikre medverknad og for å utvikle og oppretthalde eit godt arbeidsmiljø. Dette inneber eit tett samarbeid mellom tillitsvalde, verneombod og tilsette.

Barnehageeigar bør ha gode rutinar for korleis informasjon frå personalet i barnehagen handterast og vert følgt opp.

Dokumentasjon kan vere viktig for barnehageeigar i arbeidet med internkontroll for å kunne avdekka avvik og manglande etterleving av bemanningskrava, og for barnehagemynde i arbeidet med tilsyn.

Spørsmål til diskusjon

Elin Haugsvær Gravdal

Padlet

BHG Storkurs 1 - Tid for dei minste, ny rettleiar

Tittel på presentasjonen inn her

1. Korleis vil du som tillitsvald ta i bruk denne rettleiaren i din barnehage?
2. Korleis kan vi bruke denne rettleiaren for å betre bemanningssituasjonen i barnehagane?